

Az irányítási rendszerre vonatkozó iránymutatások

BEVEZETÉS

A Szolvencia II folyamat elhúzódása miatt az EIOPA¹ – élve az 1094/2010. számú rendelet 16. cikkében lévő felhatalmazással – iránymutatásokat fogalmazott meg a nemzeti felügyeletek számára annak érdekében, hogy a 2009/138/EK keretirányelv (a továbbiakban: Szolvencia II irányelv) hatálybalépéséig és alkalmazásáig hátralévő felkészülési időszak alatt az európai felügyelési gyakorlatok egymáshoz közelítő folyamatát (konvergenciáját) elősegítse.

Az EIOPA ajánlás elsősorban arra törekszik, hogy a megfelelően kockázatterékeny felügyelés biztosítása érdekében – elkerülendő a nem konvergáló nemzeti megoldások kidolgozását – az elérendő célokat tartalmazó iránymutatásokat fogalmazzon meg, ugyanakkor nem mondja meg, hogy ezeket milyen módon kell a biztosítónak végrehajtania, illetve a nemzeti felügyeleteknek betartatnia. Jelen ajánlás célja, hogy biztosítsa a Szolvencia II rendszer fő területeit érintően a felkészülés előmozdítását, így a biztosítók megfelelő irányítását. A korai felkészülés kulcsfontosságú ahhoz, hogy amikor a Szolvencia II. teljes mértékben alkalmazandó lesz, mind a biztosítók, mind a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok jól felkészültek legyenek, és képesek legyenek zökkenőmentesen alkalmazni az új rendszert.

Jelen ajánlás – az EIOPA iránymutatás alapján – a „prudens személy” (SII irányelv 132. cikk) alapelvre vonatkozó, valamint a tőkekövetelményekre és a biztosítástechnikai tartalékokra való hivatkozásokkal az aktuáriusi feladatkörre vonatkozó iránymutatásokat is tartalmaz.

Ezért ajánlásként jelenik meg, hogy

- a biztosítók a felkészülési időszakban – a hatályos rendszer szerint alkalmazandó mennyiségi szabályozó korlátok rendszerén felül – már vegyék figyelembe a „prudens személy” elvet, vagyis már a felkészülési időszak alatt tegyenek lépéseket annak érdekében, hogy rendelkezzenek a meglévő befektetésekre vonatkozó szükséges irányítási eszközökkel. (Ez azonban nem jelenti azt, hogy a biztosítóknak a befektetési portfóliójukat már olyan mértékben át kellene alakítaniuk, mint ahogyan azt a Szolvencia II rendszer teljes körű alkalmazásakor szükségesnek tartanák.)
- a felkészülési szakaszban az aktuáriusi feladatkörhöz kapcsolódó feladatok többsége a Szolvencia II rendszer szerinti biztosítástechnikai tartalékok koordinálását jelenti, amelyről az információkat el kell juttatni a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság számára, jóllehet ebben az időszakban nincs átfogó keretrendszer a biztosítástechnikai tartalékok értékelésére. (Az információ továbbítása tehát pusztán a felkészülést szolgálja, és kizárólag e feladat teljesítésének segítéséhez készül egy technikai specifikáció².)

¹ EIOPA: European Insurance and Occupational Pensions Authority

² EIOPA által kiadott és a honlapján elérhető dokumentum.

I. Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület

A biztosító az általános irányítási követelményeknek való megfelelés érdekében, az általa végzett tevékenység jellegével, nagyságrendjével és összetettségével arányban álló irányítási rendszert működtet.

Az arányosság elvére az SII irányelv és annak végrehajtási rendelete nem tartalmaz részletszabályokat, azonban az MNB megfogalmazta elvárásait, amelyek jelen ajánlás 1. számú melléklet „I. Arányosság elve” pont alatt találhatók.

A biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. Tv. (továbbiakban. Bit.) 91/D § (1) bekezdés előírásának betartásán és a 6/2013 (III. 11.) PSZÁF ajánlás 20. pontjában leírtakon túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító irányításáért felelős testülete megfelelően együttműködik valamennyi általa létrehozott testülettel, a kiemelten fontos feladatkörökért felelős személyekkel, amelyektől a jogszabályi előírásokat betartva, kellő időben kér és kap információt, hogy a vezetői döntéseknél azok figyelembe vehetők legyenek. Mindezek érdekében a jogszabályi követelményeket is kielégítő információs bázist és csatornákat állít fel és működtet.

A csoporthoz tartozó biztosító esetében valamennyi egyedi intézményi szintű elvárásnak érvényesülnie kell csoportszinten is. A csoportszinten felelős jogalany³ együttműködik a csoporthoz tartozó valamennyi biztosító irányításáért felelős testületével, amelyektől kellő időben kér és kap információt, hogy a csoportot érintő vezetői döntéseknél azok figyelembe vehetők legyenek. Mindezek érdekében kielégítő információs bázist és csatornákat állít fel és működtet.

II. Szervezeti és működési struktúra

A Bit. 91/B. § (1) és 91/D § (1) bekezdés előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 20. és 21. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító olyan működési struktúrát állít fel, amely biztosítja a stratégiai céljainak, tevékenységének megvalósítását. A biztosító működési struktúrája kellően rugalmas és így képes alkalmazkodni a stratégiai célok, tevékenységek, az üzleti környezet változásaihoz.

A csoporthoz tartozó biztosító esetében a csoportszinten felelős jogalanynak értékelnie kell, hogy a csoportstruktúra változása milyen hatást gyakorol a csoporttagok pénzügyi pozíciójára, illetőleg képesnek kell lennie kellő időben megtenni a megfelelő kiigazításokat, ha a csoportstruktúra megváltoztatása veszélyezteti a csoporttagok pénzügyi pozícióját. A megfelelő intézkedések meghozatalához a csoportszinten felelős jogalanynak kielégítő ismeretekkel kell rendelkeznie a csoport szervezeti felépítéséről, a különböző biztosítóinak üzleti modelljeiről és az e biztosítók közötti kapcsolatokról, valamint a csoport szerkezetéből eredő kockázatokról.

III. Az irányítási rendszer belső felülvizsgálata

A Bit. 91/d § (4) bekezdés, 91/E § a)-c) pontok előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 11, 27. és 39. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító az általános irányítási követelményeknek való megfelelés érdekében, a biztosító irányításáért felelős testületének keretében meghatározza az irányítási rendszer belső felülvizsgálatának hatókörét, terjedelmét, rendszerességét, figyelembe véve – mind egyedi, mind

³ A jogalany, amely az irányítási rendszerre vonatkozó követelményeknek csoport szinten való megfelelésért felelős: csoportszinten felelős jogalany (csoportfelügyelő)

csoportszinten – az üzleti tevékenység jellegét, nagyságrendjét és összetettségét, valamint a csoport szerkezetét. Különös figyelmet kell fordítani a felülvizsgálat, illetőleg az arról szóló jelentés dokumentálására, a megállapítások figyelembevételére, a visszacsatolásra az intézkedésekről, a végrehajtást követő nyomon követésre.

IV. Szabályzatok

A Bit. 83. §, 91C § (1), (2), (4) bekezdés előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 10. és 25. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a jogszabályi előírások, illetőleg az egyéb elvárások alapján alkalmazott szabályzatait összehangolja, továbbá biztosítja azok összhangját az üzleti stratégiájával is. A szabályzatainak tartalma világosan és egyértelműen kitér az alábbiakra:

- a) a szabályzat célja,
- b) az elvégzendő feladat, a felelős személy, vagy funkció,
- c) az alkalmazandó folyamatok, a jelentési eljárás,
- d) a felelős szervezeti egység kötelezettsége arra vonatkozóan, hogy tájékoztatást kell nyújtania minden olyan tényről, amely a feladataik ellátásához szükséges:
 - a kockázatkezelési,
 - a belső audit
 - a megfelelési, valamint
 - az aktuáriusi feladatköröket ellátók részéről.

V. Szakmai alkalmassági követelmények

A Bit. 83. § (1), (3)-(7), 86. § (1)a-b); 87. § (1) c); 88. § (1) c); 89. § (2) a)-b); 91/T § (1) a)-b) előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 30, 33. a)-c) és 35. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító gondoskodik arról, hogy a biztosító irányításáért felelős testületének tagjai, a más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek szakmailag alkalmasak, figyelembe veszik a felelős személyekre ruházott kötelezettségeket, mindezzel biztosítva, hogy a biztosító vezetése kellő összetételű, képzettségű és tudású, valamint megfelelő tapasztalatú, egyúttal képes szakszerűen ellenőrizni a biztosító tevékenységét.

A biztosító irányításáért felelős testületének tagjai megfelelő képzettséggel, tapasztalattal és tudással rendelkeznek. A kollektív kompetenciák minimum az alábbiak:

- a) biztosítási és pénzügyi piacok;
- b) üzleti stratégia és üzleti modell;
- c) irányítási rendszer;
- d) pénzügyi és aktuáriusi elemzés;
- e) szabályozási keret, követelmények.

VI. Üzleti megbízhatósági követelmények

A Bit. 86. § (1) c)-d), 87. § d)-e), 88. § (1) d)-e), 89 § (2) c)-d), 90 § (1) d), 90 §, 91/T § (1) c)-d), 91/U § (1) c)-d) előírások betartásán és a 6/2013 (III.11.) PSZÁF ajánlás 32. c) pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító az érintett személy üzleti megbízhatóságának vizsgálata során a tisztességes magatartást és pénzügyi megbízhatóságot is értékeli a személy jellemével, viselkedésével és üzleti magatartásával kapcsolatos releváns tények alapján, beleértve – joghatóságtól függetlenül – valamennyi bűnügyi,

penzügyi és felügyeleti szempontot. Az elkövetett szabálysértéssel összefüggő korlátozási időszakot a nemzeti jog vagy a szokásos gyakorlat alapján kell alkalmazni.

VII. A szakmai alkalmasságra és az üzleti megbízhatóságra vonatkozó szabályzatok és eljárások

A Bit. 83. § (1) bekezdés, 91. § előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 32, 56 és 99. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosítónak rendelkeznie kell szakmai alkalmasságra és üzleti megbízhatóságra vonatkozó szabályzattal. E szabályzatnak ki kell térnie legalább a következőkre:

a) a biztosító irányításáért felelős testületének tagjai vagy más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek szakmai alkalmasságát és üzleti megbízhatóságát értékelő eljárások

aa) az adott pozícióra való kinevezéskor,

ab) a kinevezés fennállása folyamán;

b) mindazon helyzetek leírása, amelyek szükségessé teszik a szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági követelmények újraértékelését;

c) a biztosító működési folyamataiban felelősséggel bíró, de a biztosító irányításáért felelős testületébe nem tartozó, illetőleg más kiemelten fontos feladatkört el nem látó személyek (Bit. 83-91. §, valamint 91/91/B. § (1) bekezdés, 91/G. § hatálya alá nem tartozók) szakmai alkalmasságára és üzleti megbízhatóságára vonatkozó értékelési eljárások

ca) az adott pozícióra való kinevezéskor,

cb) a kinevezés fennállása folyamán;

VIII. A kiemelten fontos feladatok kiszervezése

A Bit. 76. § (3)-(5); 77. § (4) és (9) bekezdés, 91/G. § előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 146. és 148. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosítónak alkalmaznia kell a szakmai alkalmasságra és üzleti megbízhatóságra vonatkozó eljárásokat mindazon személyek értékelése esetében, akik a kiszervezett kiemelten fontos tevékenység ellátását végzik a kiszervezett tevékenységgel megbízott szolgáltatónál vagy közvetetten látják el a feladatot a kiszervezett tevékenységgel megbízott szolgáltatóval kötött szerződés értelmében.

A biztosító nevezzen ki a kiszervezésért felelős általános felelősséget viselő munkatársat, aki megfelelő tudással és tapasztalattal rendelkezik, tehát szakmailag alkalmas, valamint üzletileg megbízható ahhoz, hogy a kiszervezett tevékenységet végző szolgáltató tevékenységét, az elért eredményeit átlassa és értékelje.

IX. Kockázatkezelési szabályzat

A Bit. 91/C. § (3) a), (4); 91/M. §(1), (2), (5); 91/O. §; 91/Q. § (1)-(3) bekezdés előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 70. és 71. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító irányításáért felelős testülete kockázatkezelési szabályzatot alakít ki. A kockázatkezelési szabályzat tartalmi elemei legalább a következőkre kitérnek:

a) kockázati kategóriák és kockázatok mérésére szolgáló módszerek;

b) az egyes kockázati kategóriák, területek és potenciális kockázathalmazodások kezelése;

c) a szabályozói tőkekövetelmény és a kockázatvállalási határértékek, valamint (a sajátkockázat- és szolvenciaértékelés elvei alapján készült) előretekintő sajátkockázat-értékelésében meghatározott általános szavatolótőke-megfelelési igény közötti kapcsolatot;

- d) kockázatvállalási határok meghatározása minden releváns kockázati kategórián belül, a biztosító általános kockázati étvágyának megfelelően;
- e) a rendszeres stressz tesztek gyakorisága és tartalma, valamint az ad-hoc stressz tesztek indokoló helyzetek.

X. Kockázatkezelési feladatkör: általános feladatok

A Bit. 91/I. §, 91/M. § (1) bekezdés, 91/N. § előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 75. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító előírja, hogy a kockázatkezelési feladatkört ellátók rendszeresen tegyenek jelentést a biztosító irányításáért felelős testületének a lehetséges lényeges kockázatokról. A kockázatkezelési feladatkört ellátók ezen kívül a saját kezdeményezésükre, vagy a biztosító irányításáért felelős testület kérésére is jelentést kell tenniük a kockázatok egyéb specifikus területeiről.

A csoportszinten felelős jogalany együttműködik a csoporthoz tartozó biztosító felügyelő hatóságával; a csoporthoz tartozó biztosító megad minden információt a csoportszinten felelős jogalanyoknak, és a csoportszinten felelős jogalany gondoskodik arról, hogy a kockázatkezelési szabályzatot az egész csoportban következetesen végrehajtsák.

XI. Biztosítási kockázatvállalási és tartalékképzési kockázatkezelési szabályzat

A Bit. 91/M. § (1) bekezdés c) pont, (3) bekezdés, 91/N. § a) pont előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 152. és 153. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a biztosítási kockázatvállalási és tartalékképzési kockázatok esetében kitér az alábbiakra:

- a) a biztosítási tevékenység típusai és jellemzői, mint például a biztosító által elfogadni kívánt biztosítási kockázattípus;
- b) hogyan kell biztosítani, hogy a díjbevétel alkalmas legyen a várható költségek és kárigények fedezésére;
- c) a biztosító biztosítási kötelezettségeiből, többek között a termékeihez tartozó beágyazott opciókból és garantált visszavásárlási összegekből származó kockázatok meghatározása;
- d) a biztosító egy új biztosítási termék tervezési folyamata és a díjbevétel számítása során hogyan veszi figyelembe a befektetésekre vonatkozó korlátokat;
- e) a biztosító egy új biztosítási termék tervezési folyamata és a díjbevétel számítása során hogyan veszi figyelembe a viszontbiztosítást és az egyéb kockázatcsökkentési technikákat.

XII. Működési kockázat kezelési szabályzat

A Bit. 91/N. § e) pont előírásának betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 75. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a működési kockázatok esetében kitér az alábbiakra:

- a) a működési kockázatok a meghatározása, amelyeknek a biztosító ki van, vagy ki lehet téve, valamint e kockázatok csökkentésének módja és értékelése;
- b) a biztosító működési kockázatainak kezelését biztosító tevékenységek és belső folyamatok, beleértve az ezeket támogató IT-rendszereket;
- c) a biztosító fő működési kockázati területeire vonatkozó kockázatvállalási határok,
- d) a csoportszinten felelős jogalany részére történő adatszolgáltatás gyakorisága és főbb tartalmi elemei, valamint a felállított limitek meghatározása.

A biztosító továbbá rendelkezik a működési kockázati események meghatározására, elemzésére és bejelentésére szolgáló folyamatokkal. A biztosító kidolgozza és alkalmazza a működési kockázati események összegyűjtésére és monitorozására szolgáló folyamatokat.

A biztosító a működési kockázatok kezelése céljából megfelelő működési kockázati forgatókönyveket dolgoz ki, valamint elemzéseket végez, amelyekhez legalább a következőket veszi alapul:

- a) kulcsfontosságú folyamatok, a feladatok ellátásában résztvevő munkatársak vagy a feladatok elvégzésére működtetett rendszerek elégtelensége;
- b) külső események bekövetkezése, hatása.

XIII. Ellenőrzés és a kockázatcsökkentési technikák dokumentálása

A Bit. 91/N. § f) pont előírásainak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 75. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési rendszer működtetésével – figyelembe véve azt is, amikor a biztosító saját kockázatainak (az ORSA-elveken alapuló) előrettekintő értékelését soron kívül kell lefolytatni – biztosítja, hogy felülvizsgálatra, elemzésre és értékelésre kerüljön a kockázatcsökkentésre használt valamennyi technika, annak hatékonysága. Elvárt, hogy ezek az elemzések megfelelően dokumentáltak legyenek.

XIV. Viszontbiztosítás és más kockázatcsökkentési technikák – kockázatkezelési szabályzat

A Bit. 91/N. § d) és f) pont előírásainak betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el:

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a kockázatcsökkentési technikák alkalmazását illetően legalább a következőkre kitér:

- a) a biztosító által meghatározott kockázatvállalási határokhoz igazodó kockázatáthárítási szint meghatározása, továbbá annak megállapítása, hogy a biztosító kockázati profiljára figyelemmel, milyen típusú viszontbiztosítási megállapodások a legmegfelelőbbek;
- b) a kockázatcsökkentési célú megállapodások partnereinek kiválasztásához alkalmazott elvek, a viszontbiztosítási partnerek kiválasztásának és hitelképességének értékelésére és monitorozására használt eljárások;
- c) a tényleges kockázatáthárítás értékelésére szolgáló eljárások, valamint a báziskockázat figyelembevétele;
- d) a kárigények kifizetése és a viszontbiztosítási megtérülés közötti időbeli eltérés kezelését biztosító likviditáskezelés.

XV. Eszköz-forrás menedzsment szabályzat

A Bit. 91/N. § b) pont előírásának betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 76. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában az eszköz-forrás gazdálkodást illetően legalább a következőkre kitér:

- a) az eszközök és a források közötti különféle természetű – legalább a lejárat időpontokkal és a devizanemekkel összefüggő – eltérések meghatározását szolgáló eljárások leírása és az eltérések értékelése;
- b) az alkalmazandó kockázatcsökkentési technikák leírása és az adott kockázatcsökkentési technikák eszköz-forrás gazdálkodásra gyakorolt várható hatása;

- c) a megengedett szándékos eltérések bemutatása;
- d) a végrehajtandó stressz tesztek, szenárióelemzések alapjául szolgáló módszertanok ismertetése, valamint a stressz tesztek és szenárióelemzések gyakorisága.

XVI. Befektetési kockázat kezelési szabályzat

A Bit. 91/N. § c) pont, a 132-142. § előírásának betartásán, a 9/2012. (VIII. 9) MNB ajánlás⁴ 4.2.⁵ és 6.2 pontjában⁶ leírtakon túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a befektetéseket illetően legalább a következőkre kitér:

- a) mi a teljes eszközportfólió biztonságának, minőségének, likviditásának, nyereségességének és hozzáférhetőségének a biztosító által megcélzott szintje, és azt hogyan kívánja elérni a biztosító;
- b) a biztosító milyen mennyiségi korlátot kíván felállítani az eszközök és kitettségek esetében, beleértve a mérlegen kívüli kitettségeket is, annak érdekében, hogy elérje a portfólió biztonsága, minősége, likviditása, nyereségessége és hozzáférhetősége tekintetében a kívánatos szintet;
- c) a pénzügyi piaci környezet változásai, azok hatása;
- d) milyen feltételek esetében ad a biztosító biztosítékot, vagy hitelez eszközöket;
- e) a piaci kockázat és egyéb kockázatok közötti kapcsolat bemutatása kedvezőtlen forgatókönyvek esetén;
- f) a biztosító eljárásai a befektetett eszközök megfelelő értékelésére és ellenőrzésére;
- g) a biztosító eljárásai a befektetések eredményének monitorozására és szükség szerinti felülvizsgálatára;
- h) a biztosító eljárásai azoknak az eszközöknek a kiválasztására, amelyek alkalmazásával a legjobban érvényesíthetők a biztosítási kötvénytulajdonosok és a kedvezményezettek érdekei.

A biztosító tehát folyamatosan azonosítja a befektetési kockázatait, értékeli, monitorozza, elemzi az elért eredményeit, és képes rugalmasan alkalmazkodni és módosítani a befektetési szabályzatát a kitettségekhez és a lejáratokhoz igazodva a mindenkori piaci és egyéb külső hatások függvényében.

XVII. Likviditási kockázat kezelési szabályzat

A Bit. 91/N. § d) pont előírásainak betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el:

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a likviditási kockázatait illetően legalább a következőkre kitér:

- a) az eszköz és forrás oldal pénzáramainak (bevételek, kifizetések) eltérő illeszkedési szintjeit meghatározó eljárások, beleértve a direkt- és viszontbiztosítások várható pénzmozgásait, úgymint a kárigények kifizetése, a lejárat előtti törlések vagy a visszavásárlások;
- b) a rövid és középtávú teljes likviditási szükséglet megállapítása, ezen belül egy megfelelő likviditási tartalék képzése a likviditási hiány elleni védekezés céljából;

⁴

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének 9/2012. (VIII. 9.) számú felülvizsgált ajánlása a befektetés-kezelési (vagyonkezelési) tevékenységet végzők befektetési döntéshozatalával, üzletkötéseikkel kapcsolatos elvárásokról, valamint a felmerülő kockázatok kezeléséről

⁵ „a befektetés-kezelő saját kialakítású limitfigyelése és fedezetellenőrzési mechanizmusai”

⁶ „az ügyfél-, piaci-, likviditási-, működési- és hitelkockázatok felismerésére, mérésére, nyomon követésére és kezelésére alkalmas, hatékony kockázatkezelési rendszer működtetése”

- c) a likvid eszközök szintjének és monitorozásának megállapítása, ezen belül a kényszerértékesítésből származó lehetséges költségek vagy pénzügyi veszteségek meghatározása;
- d) az alternatív finanszírozási eszközök meghatározása és költségük megállapítása;
- e) a várható új üzleti tevékenységek likviditásra gyakorolt hatásának figyelembevétele.

XVIII. Tőkemenedzsment szabályzat

A Bit. 91/Q. § (1)-(5) bekezdés és a 121-124. § előírásainak betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el:

A biztosító rendelkezik tőkemenedzsment-szabályzattal, amely kitér legalább az alábbiakra:

- a) annak az eljárásnak az ismertetése, amely leírja, hogy a szavatoló tőke elemei a kibocsátáskor és azt követően is megfelelnek a rájuk vonatkozó tőke besorolási (értékelési, megoszlási) szabályoknak;
- b) tőkemenedzsment terv leírása, amely középtávú kitekintéssel ismerteti a biztosító tőkemenedzsmentre (szavatoló tőke elemekre) vonatkozó elképzeléseit, az ehhez kapcsolódó monitorozási eljárásokat;
- c) a szavatoló tőke elemek lejáratait és egyéb feltételeit figyelembe vevő lépések világos és egyértelmű ismertetése, amelyek célja, hogy biztosítsa a megfelelést a mindenkori tőkeszabályozási kritériumoknak;
- d) a következő eljárások leírása:
 - i. a biztosítónak a tőkehelyzet elbírálásakor figyelembe kell vennie a törzsrészcégek-osztalékokra vonatkozó minden szabályzatot és jegyzéket;
 - ii. hogyan történik azoknak az eseteknek az azonosítása, amelyekben a szavatoló tőke elemek megosztása várhatóan halasztásra, vagy törlésre kerül, amely eseteket megfelelően dokumentálni kell.

XIX. Középtávú tőkemenedzsment terv

A Bit. 91/Q. § (1) és (3) bekezdésben, a 121-124. §-ban előírtak betartásán, valamint e 2. számú melléklet XVIII. Tőkemenedzsment szabályzat pontjában leírtakon túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el:

A biztosító rendelkezik középtávú tőkemenedzsment tervvel. E tervet a biztosító irányításáért felelős testület monitorozza, és amely kitér legalább az alábbiakra:

- a) valamennyi tőkeelemként felhasználni kívánt eszköz;
- b) a biztosító szavatolótőke-elemeinek lejárata, a szerződés szerinti lejárata, a szerződés lejárata előtti kifizetések és megváltások esetei;
- c) valamely szavatolótőke-elem kibocsátása, visszatérítése vagy visszafizetése, illetve az értékelés egyéb változásainak hatása az érvényesítendő tőkeszabályozás bármely korlátjának alkalmazásakor;
- d) a tőke elemek megoszlására vonatkozó szabályzat.

A biztosító a tőkemenedzsment-tervben hasznosítja a kockázatkezelési rendszer eredményeit és – figyelemmel a Bit. 91/Q. § előírásai – a saját kockázatainak (az ORSA, azaz a saját kockázat- és szavatolótőke-értékelési elveken alapuló) előretekintő értékelését.

XX. Belső ellenőrzési környezet

A Bit. 91/C. § (3) bekezdés a)-c) pontban, a 91/D. § (1) bekezdés c) pontban előírtak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 77., 86. és 159. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító megfelelő belső ellenőrzési rendszert működtet, amely úgy van kialakítva, hogy a biztosító munkatársai tudatában legyenek a belső ellenőrzési rendszeren belüli szerepüknek. A belső ellenőrzési tevékenység mindenkor arányban áll az ellenőrizendő tevékenység, vagy folyamat kockázataival. A csoporthoz tartozó biztosító együttműködik a csoportszinten felelős jogalannyal; a csoportszinten felelős jogalany biztosítja, hogy a belső ellenőrzési rendszer a csoporton belül következetesen működjön és feladatait végrehajtsa.

XXI. Kritikus vagy lényeges működési feladatkörök és tevékenységek

A Bit. 76. § (1), (3)-(5) bekezdésének betartása mellett az alábbiakat várja el az MNB:

A biztosító meghatározza és dokumentálja, hogy a kiszervezni kívánt feladatkör vagy tevékenység kritikus vagy lényeges feladatkör vagy tevékenység-e, azaz olyan, a biztosító működéséhez nélkülözhetetlen feladatkör vagy tevékenység-e, amely nélkül a biztosító képtelen lenne biztosítani szolgáltatásait a biztosítási kötvénytulajdonosok számára.

XXII. Csoporton belüli kiszervezés

A Bit. 77. § (10) bekezdésben előírtak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 145. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító dokumentálja a kiemelten fontos feladatkörök csoporton belüli és csoporton kívüli kiszervezését úgy, hogy egyértelműen és világosan látható legyen, mely feladatkörök, melyik szolgáltatást nyújtó jogi személyhez tartoznak. A dokumentációba beletartozik a kiszervezett tevékenységet nyújtó jogi személy földrajzi elhelyezkedésének nyilvántartása is (egy tagállamon belül található a biztosító és a kiszervezett tevékenységet nyújtó jogi személy székhelye, vagy eltérő tagállamban).

Ezen túlmenően biztosítani kell, hogy a csoporton belüli kiszervezett tevékenységekről szóló megállapodások a kiemelten fontos feladatkörök biztosítói szinten történő végrehajtását ne veszélyeztessék. Ennek érdekében a biztosító figyelemmel kíséri és méri a kiemelten fontos feladatkörök csoporton belüli kiszervezésekor a szolgáltatást végző rugalmasságát, különösen veszélyhelyzet esetén, valamint a csoporton belüli kiszervezésből adódó kitettséget, hatásokat; erre a készenléti tervben ki kell térni. Meg kell vizsgálni azt is, hogy más csoporton belüli szolgáltatást nyújtó nem végezné-e hatékonyabban az adott funkció, tevékenység ellátását.

XXIII. Kiszervezési szabályzat

A Bit. 76. § (4) bekezdés, 77. § (4) bekezdés, 77. § (9) bekezdés a)-c) pontokban előírtak betartásán és a 6/2013 (III.11.) ajánlás 148. pontjában leírtakon túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A kiszervezést végrehajtó vagy tervező intézmény szabályzata ki kell, hogy terjedjen az intézmény kiszervezési megoldásaira és folyamataira a szerződés kezdetétől a végéig, így különösen

- egy funkció vagy tevékenység kritikus vagy fontos volta meghatározásának kritériumaira;
- a megfelelő minőséget nyújtó szolgáltató kiválasztásának módjára; valamint hogy milyen módon és milyen gyakran értékeli ezek teljesítményét és eredményeit;
- a szolgáltatóval kötött írásbeli megállapodásban rögzítendő részletekre; és
- az üzleti készenléti tervek, ideértve a kritikus vagy fontos funkciók vagy tevékenységek kiszervezéséhez kapcsolódó kilépési stratégiákat.

XXIV. A felelős jogalany

A 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 6. és 77. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

Csoporthoz tartozó biztosítók esetében meg kell határozni, hogy mely biztosító a csoportfelügyelő, amely mint felelős jogalany fog eljárni a csoport ügyeiben. A csoportszinten felelős jogalany többnyire az anyavállalat, vagy a legfőbb anyavállalat, de előfordulhatnak olyan esetek, amikor a csoport szerkezetéből adódóan a csoportszinten felelős jogalany szerepkört az anyavállalattól eltérő biztosító látja el.

A csoportszinten felelős jogalany meghatározásáról a székhelye szerinti felügyeleti hatóságot értesíteni kell.

XXV. A belső irányítási követelmények meghatározásával kapcsolatos feladatok

A 6/2013 (III.11.) PSZÁF ajánlás 6, 96. és 98. pontban leírtakon túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító csoportszinten felelős jogalany minőségében meghatározza:

- a csoport és a csoporthoz tartozó biztosítók szerkezetének, üzleti tevékenységének és kockázatainak megfelelő, az egész csoportra érvényes belső irányítási követelményeket, ideértve a nem szabályozott csoporthoz tartozó intézményeket is;
- a csoportszintű kockázatkezeléshez megfelelő szerkezeti felépítést és szervezeteket;
- a feladatokat világosan elosztva a csoport valamennyi biztosítója között.

A csoport belső irányítási rendszerét úgy kell kialakítani és működtetni, hogy az nem akadályozhatja, vagy veszélyeztetheti a csoporthoz tartozó egyedi biztosítók irányításáért felelős testületek felelősségét.

XXVI. Csoportszintű irányítási rendszer

A 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 5-7. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító csoportszinten felelős jogalany minőségében az alábbiak elősegítésére törekszik:

- a) megfelelő és hatékony eszközöket és eljárásokat alkalmaz, valamint kellő felelősséggel és elszámoltathatósággal rendelkezik ahhoz, hogy képes legyen felügyelni és irányítani a biztosítói szintű kockázatkezelési és belső ellenőrzési rendszerek működését;
- b) csoporton belüli jelentéstételi hálózatot, valamint a vertikális információáramlást lehetővé tevő hatékony rendszereket épít és ki és működtet;
- c) gondoskodik mindazon kockázatok azonosításához, méréséhez, monitorozásához, kezeléséhez és jelentéséhez felhasznált eszközök megfelelő dokumentálásáról, amelyeknek a csoport ki van téve, valamint tájékoztatja ezekről az eszközökről a csoporthoz tartozó valamennyi biztosítót;
- d) a csoport közös céljainak elérése érdekében, szem előtt tartva ezen érdekek hosszú távon való teljesülését, figyelembe veszi a csoporthoz tartozó valamennyi biztosító érdekeit.

XXVII. A csoportszinten jelentős hatással járó kockázatok

A 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 67. a), c) és 72. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító csoportszinten felelős jogalany minőségében úgy jár el, hogy a kockázatkezelési rendszerében figyelembe veszi mind az egyedi biztosítói szintű, mind a csoportszintű kockázatok, valamint ezek kölcsönhatásait, különösen a következőket:

- a) a csoport szinten kialakuló reputációs kockázatot, a csoporton belüli ügyletekből származó kockázatokat és a kockázatok koncentrációját – beleértve a tovaterjedő kockázatot;
- b) a különböző jogalanyokon keresztül és különböző joghatóságok alatt folytatott üzletekből eredő kockázatok közötti kölcsönhatásokat;
- c) a harmadik országbeli jogalanyokhoz köthető kockázatokat;
- d) a nem szabályozott jogalanyokhoz köthető kockázatokat;
- e) az egyéb szabályozott jogalanyokhoz köthető kockázatokat.

XXVIII. Csoportszintű kockázatkezelés

A Bit. 96/G. § (10) bekezdésben előírtak betartásán és a 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás 5. és 6. és 67. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító csoportszinten felelős jogalany minőségében olyan csoportszintű kockázatkezelési eljárásokat és folyamatokat alkalmaz, amelyek megfelelően támogatják

- a kockázatok azonosítását, mérését, kezelését, monitorozását és jelentéstételi kötelezettségeinek teljesítését,
- a csoport vagy a csoporthoz tartozó biztosítók kockázatainak felismerését, amelyeknek ki vannak, vagy ki lehetnek téve

A csoportszintű kockázatkezelési eljárások és folyamatok nem akadályozzák, vagy veszélyeztetik a csoporthoz tartozó egyedi biztosítók azon jogképességét, hogy teljesítsék törvényes, szabályozás szerinti és szerződéses kötelezettségeiket.